

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Radkovou ve věci

žalobce: **L. B.**
bytem X
zastoupený advokátkou Mgr. Ing. Pavlou Buxbaumovou
sídlem Masarykovo náměstí 37, 783 91 Uničov

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 00 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 6. 2022, č. j. X, ve věci příspěvku na péči

takto:

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 6. 2022, č. j. X, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci k rukám advokátky Mgr. Ing. Pavly Buxbaumové náhradu nákladů řízení ve výši 8 554 Kč, a to do 30 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Spor byl o zdravotním stavu žalobce, zejména o stupeň mentální retardace žalobce. Jde o šestý spor mezi žalobcem a žalovaným ve věci nároku na příspěvek na péči nebo průkaz osoby zdravotně postižené.
2. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ostravě ze dne 16. 2. 2017 (dále jen „úřad práce“), č. j. X. Tímto rozhodnutím úřad práce snížil žalobci příspěvek na péči z částky 6 600 Kč na 3 300 Kč měsíčně od března 2017 (tj. uznal pouze I. stupeň závislosti žalobce na pomoci jiné fyzické osoby).
3. **Žalobce v žalobě** namítal, že závěry, ke kterým žalovaný dospěl, jsou v rozporu se skutečným stavem a nemají oporu v důkazech. Žalovaný nezjistil skutkový stav v souladu

se zákonem. Žalovaný navíc nerespektoval rozsudek č. j. 72 Ad 21/2020-69, kterým soud zrušil jeho předcházející rozhodnutí v téže věci. Žalovaný neodůvodnil, v čem se zdravotní stav žalobce zlepšil natolik, že byl závislý na pomoci jiné fyzické osoby pouze v I. stupni. Žalovaný cituje z podkladů, které hovoří o středně těžké mentální retardaci žalobce, ale nakonec je označuje jako nadhodnocené. Přitom však neuvádí, jak k tomuto závěru dospěl.

4. Žalobce podrobně popsal, z jakých skutkových důvodů nezvládá základní životní potřeby (dále jen „ZŽP“) péče o zdraví, oblékání a obouvání, tělesná hygiena a stravování. Žalobce nesouhlasil s tím, že posudkový lékař neprovedl osobní vyšetření žalobce. Pokud je zdravotní stav žadatele hraniční, má se správní orgán přiklonit k variantě ve prospěch žadatele v souladu se zásadou *in dubio pro libertate*.
5. Žalobce navrhl k dokazování listiny ze správního spisu a dále doložil ty, které soud provedl při jednání jako důkaz.
6. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** odkázal na napadené rozhodnutí.
7. **Žalobce v replice** upřesnil, že žalovaný si vybral jako podklady rozhodnutí nedůvodně pouze některé a rozpory v podkladech rozhodnutí neodstranil. Posuzující lékař nemusel provádět vlastní vyšetření žalobce, avšak pouze tehdy, jestliže nejsou značné rozpory mezi podkladovými materiály. Žalobce od roku 2017 neobdržel zákonné rozhodnutí správního orgánu, který postupuje v rozporu s judikaturou správních soudů.
8. **Žalovaný ve vyjádření ze dne 1. 2. 2023** odkázal na posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“ nebo „posudková komise“) v Ostravě ze dne 27. 1. 2023, podle kterého se u žalobce jedná o lehkou mentální retardaci. Žalovaný přiložil posudek k vyjádření.
9. **Žalovaný ve vyjádření ze dne 21. 3. 2023** odkázal na posudek posudkové komise v Ostravě ze dne 16. 3. 2023, podle kterého se u žalobce jedná o lehkou mentální retardaci. Žalovaný přiložil posudek k vyjádření.
10. **Žalobce ve vyjádření ze dne 31. 3. 2023** namítl, že žalovaným zaslané posudky posudkové komise v Ostravě ze dne 27. 1. 2023 a 16. 3. 2023 jsou vadné, byly vyhotoveny bez přítomnosti žalobce a jeho opatrovníka a bez sociálního šetření. Posudek je postaven na chybné lékařské zprávě se závěrem o lehké mentální retardaci. Přitom v posudku je uvedeno, že podle zpráv Mgr. H. ze dne 3. 6. 2022 a MUDr. K. ze dne 6. 9. 2022 jde u žalobce o středně těžkou mentální retardaci a $cIQ = 35$. Dokonce má být mentální retardace žalobce na hranici středně těžké a těžké. Podle posudkového lékaře jsou to chybné závěry, protože propouštěcí zpráva z Psychiatrické léčebny Šternberk z hospitalizace žalobce od 19. 7. do 5. 8. 2022 hovoří o lehké mentální retardaci. Tato zpráva je však chybná a lékař Psychiatrické léčebny Šternberk ji opravil. V opravené zprávě je uveden závěr o středně těžké mentální retardaci. Žalobce přiložil stanovisko MUDr. K. o správné diagnóze žalobce. Lékařské zprávy hovoří o špatném mentálním stavu žalobce, který se jednoznačně nelepší. Stav žalobce se zhoršil natolik, že žalobce musel být hospitalizován v psychiatrické léčebně z důvodu agresivního chování vůči sobě a svému okolí. Posudková komise označila důkazy za zfalšované (zejména propouštěcí zprávu ze dne 5. 8. 2022), aniž by k tomuto tvrzení doložila jakékoliv důkazy. Proti tomu se žalobce důrazně ohradil. Žalobce dále doložil aktuální zprávu ze školy, kterou žalobce navštěvuje (ze dne 10. 3. 2023).

11. **Žalobce ve vyjádření ze dne 6. 4. 2023** odkázal na vyjádření primáře III. primariátu Psychiatrické léčebny Šternberk MUDr. R. D., který potvrdil diagnózu středně těžké mentální retardace a pravost propouštěcí zprávy. Žalobce toto vyjádření zaslal soudu.
12. **Žalobce ve vyjádření ze dne 5. 6. 2023** poukázal na rozhodnutí úřadu práce ze dne 12. 5. 2023 a rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 5. 2023, která potvrzují, že žalobce trpí středně těžkou mentální retardací.
13. **Krajský soud přezkoumal** v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
14. Soud ověřil z **napadeného rozhodnutí**, že žalovaný vycházel z posudku posudkové komise v Ostravě ze dne 1. 4. 2022 a ze srovnávacího posudku posudkové komise v Brně ze dne 7. 6. 2022, podle kterých žalobce byl od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2019 závislý na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (šlo o lehkou závislost) a nezvládal ZŽP orientace, komunikace a osobní aktivity. U žalobce šlo o lehkou mentální retardaci a nebyl důvod, aby nezvládal ostatní, neuznané ZŽP. Žalobce je mohl zvládat v přijatelném standardu. Nešlo o potřebu mimořádné péče.
15. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce byla mentální retardace na úrovni lehké až středně těžké. U žalobce byly dále stanoveny další diagnózy, a to dětský autismus, specifická porucha artikulace řeči, neurotopicky bez postižení, vyloučena genetická příčina obtíží.
16. Prokázaný zdravotní stav žalobce neodpovídal kritériím vyššího stupně závislosti, a to v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o sociálních službách“) a vyhláškou č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „vyhláška č. 505/2006 Sb.“).
17. **Soud při jednání** provedl důkaz čtením těchto listin:
 - a) posudek OSSZ Olomouc ze dne 6. 2. 2020,
 - b) zpráva Základní školy Uničov ze dne 22. 10. 2020,
 - c) zpráva dětského neurologa ze dne 16. 10. 2020,
 - d) zpráva z psychologického vyšetření Fakultní nemocnice Olomouc, oddělení klinické psychologie, Mgr. H. ze dne 12. 11. 2020,
 - e) zpráva z psychologického vyšetření Fakultní nemocnice Olomouc, kliniky psychiatrie ze dne 13. 4. 2018 (PhDr. H. V. Ph.D.),
 - f) zpráva psychiatricky MUDr. L. ze dne 27. 11. 2019,
 - g) zpráva školského poradenského zařízení Olomouc ze dne 5. 6. 2017,
 - h) zpráva školského poradenského zařízení Ostrava ze dne 31. 10. 2016,
 - i) zpráva školského poradenského zařízení Olomouc ze dne 5. 1. 2021,
 - j) zpráva Střední školy, základní školy a mateřské školy pro sluchově postižené v Olomouci ze dne 10. 3. 2023,
 - k) zpráva Psychiatrické léčebny Šternberk ze dne 5. 8. 2022,
 - l) elektronická zpráva MUDr. V. K. z Psychiatrické léčebny Šternberk ze dne 30. 3. 2023,

- m) elektronická zpráva prim. MUDr. D. z Psychiatrické léčebny Šternberk ze dne 6. 4. 2023,
 - n) doplňující posudek a protokol o jednání Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“ nebo „posudková komise“) v Ostravě ze dne 16. 3. 2023 ve věci průkazu osoby se zdravotním postižením,
 - o) posudek PK MPSV v Ostravě ze dne 27. 1. 2023 ve věci průkazu osoby se zdravotním postižením,
 - p) zpráva z kontrolního psychiatrického vyšetření AGE Centrum s. r. o. ze dne 26. 7. 2023.
18. Žalobce na dokazování posudkem ze dne 12. 7. 2021 při jednání soudu již netrval.
19. Soud neprováděl navržené důkazy svými rozsudky, přezkoumávanými rozhodnutími a listinami ve správních spisech k přezkoumávaným rozhodnutím, neboť mu byly známy ze správních spisů nebo z předchozích věcí.
20. Soud pro úplnost dodává, že z rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 1. 2018, č. j. X zjistil, že žalovaný zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí úřadu práce o snížení příspěvku na péči z částky 6 600 Kč na 3 300 Kč od března 2017. Toto rozhodnutí soud zrušil pro nepřezkoumatelnost rozsudkem ze dne 19. 6. 2019, č. j. 72 Ad 9/2018-24.
21. Soud zrušil dne 25. 11. 2021 rozsudkem č. j. 72 Ad 21/2020-69 rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 4. 2020, č. j. X o zamítnutí odvolání a potvrzení rozhodnutí úřadu práce o snížení příspěvku na péči z částky 6 600 Kč na 3 300 Kč měsíčně od března 2017, protože správní orgány neodstranily rozpory mezi důkazy.
22. Soud zjistil ve věci sp. zn. 72 Ad 21/2020 z posudku OSSZ Olomouc ze dne 6. 2. 2020, že žalobci bylo uznáno šest nezvládaných základních životních potřeb a těžká závislost na pomoci jiné fyzické osoby. Žalobce nezvládal podle posudku šest ZŽP (orientace, komunikace, stravování, oblékání, obouvání, tělesná hygiena a osobní aktivity). Šlo u něj o dětský autismus, středně těžkou mentální retardaci, ADHD syndrom, afektivní poruchu chování až panického rázu. Žalobce nebyl orientovaný, nekomunikoval smysluplně, nezvládal se sám najíst, obléct, obout, nezvládal běžnou hygienu a zapojení do sociálních aktivit. Nezvládl v přijatelném standardu ani s běžnými facilitátory ZŽP, jejich nezvládání bylo uznáno. U žalobce šlo o těžkou závislost (III. stupeň).
23. Soud zjistil ve věci sp. zn. 72 Ad 21/2020 z posudku posudkové komise v Ostravě ze dne 10. 3. 2020, že IQ u žalobce je 52, v hraničním pásmu. Podle psychiatrické dokumentace je „jen aktuální využití v rovině středně těžké mentální retardace“, ne celková mentální retardace. Žalobce zvládá fyzicky úkony neuznaných ZŽP. Výchovný dohled, který potřebuje, lze připustit. Nebyla shledána absence osobních aktivit.
24. Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
25. Spornou otázkou v posuzované věci především bylo, jestli napadené rozhodnutí je přezkoumatelné (tj. obsahuje dostatek důvodů a je srozumitelné) a jestli úřad práce a žalovaný zjistily skutkový a právní stav, tedy stupeň závislosti žalobce na pomoci jiné fyzické osoby v souladu se zákonem.
26. Podle napadeného rozhodnutí jde u žalobce o lehkou mentální retardaci, resp. na hranici lehké a středně těžké a není důvod, aby žalobce nezvládal neuznané ZŽP.

27. Podle § 75 odst. 2 s. ř. s. soud přezkoumává napadené rozhodnutí ke dni jeho vydání, v posuzovaném případě ke dni 30. 6. 2022. K důkazům pozdějšího data může soud přihlídnout jedině tehdy, obsahují-li skutečnosti, které spadají do minulosti, do rozhodného období, v tomto případě do období od března 2017 do 31. 12. 2019 (resp. nejvýše do data vydání napadeného rozhodnutí 30. 6. 2022; období od ledna 2020 se však týkalo jiné rozhodnutí, které přezkoumával soud ve věci sp. zn. 72 Ad 23/2022, v níž rozsudkem ze dne 31. 8. 2023 napadené rozhodnutí zrušil z obdobných důvodů jako v posuzované věci). Ze správního spisu doloženého soudem nevyplývá, že by správní orgány vydaly rozhodnutí pro období od ledna 2020, ani účastníci řízení tuto skutečnost soudu nesdělili. S ohledem na povinnost vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě však vyplývá, že toto rozhodnutí správní orgány měly již vydat. Pokud se tak nestalo, správní orgány zahrnou v dalším správním řízení do dokazování i důkazy, které se týkají období od ledna 2020.
28. V nyní posuzované věci se rozhodného období od března 2017 do prosince 2019 týkaly následující důkazy: posudek OSSZ ze dne 12. 7. 2021, který upozornil, že u žalobce se stanovuje středně těžká mentální retardace již od roku 2017 (tento posudek je soudu znám z věci sp. zn. 72 Ad 23/2022 a z věci sp. zn. 72 Ad 20/2021). Dále jde o vyšetření psychiatricky MUDr. L. ze dne 27. 11. 2019, zprávu Speciálního pedagogického centra z června 2017, kterou cituje zpráva psycholožky Fakultní nemocnice Olomouc MUDr. H. dne 12. 11. 2020. Dále se jedná o psychologické vyšetření PhDr. V. z dubna 2018.
29. Protože bylo zjevné, že již na základě vyjmenovaných důkazů jsou zde rozpory mezi podklady rozhodnutí, dojde ke zrušení napadeného rozhodnutí a správní orgány budou posuzovat aktuální zdravotní stav, soud provedl dokazování i dalšími listinami, které navrhli žalobce a žalovaný k důkazu, aby ověřil, jestli se týkají rozhodného období a co obsahují. Jde zejména o vyjádření MUDr. V. K. ze dne 30. 3. 2023 a prim. MUDr. D. ze dne 6. 4. 2023 z Psychiatrické léčebny Šternberk a rozhodnutí úřadu práce a žalovaného ve věci průkazu osoby se zdravotním postižením.
30. Úřad práce rozhodnutím ze dne 12. 5. 2023, č. j. X přiznal žalobci průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „ZTP/P“ ode dne 16. 2. 2023 trvale. Podle posudku OSSZ ze dne 26. 4. 2023 jde u žalobce o středně těžkou mentální retardaci a těžké funkční postižení a podstatné omezení schopnosti orientace. Jde o důkaz, který navazuje na odborné nálezy stejných ošetřujících lékařů a psycholožky, které soud cituje dále.
31. Z rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 5. 2023, č. j. X ve věci průkazu osoby se zdravotním postižením vyplynulo, že posudková komise v doplňujícím posudku ze dne 20. 4. 2023 dospěla k závěru, že u žalobce šlo o pervazivní vývojovou poruchu – autismus a středně těžkou mentální retardaci. Posudková komise změnu svého závěru odůvodnila vyjádřením MUDr. K. a prim. MUDr. D. po hospitalizaci žalobce v Psychiatrické léčebně Šternberk. Posudková komise v Ostravě se kriticky vyjádřila k vedení zdravotnické dokumentace Psychiatrické léčebny Šternberk. Původní zpráva psycholožky hovořila o lehké mentální retardaci. Opravená propouštěcí zpráva by měla být vždy podepsaná primářem oddělení a teprve poté vydána pacientovi. Pokud však psychiatr MUDr. K. a prim. MUDr. D. po vysvětlení trvali na závěru o středně těžké mentální retardaci žalobce, posudková komise svůj skutkový a právní závěr změnila.

32. Z elektronické zprávy MUDr. V. K. z Psychiatrické léčebny Šternberk ze dne 30. 3. 2023 v odpovědi na dotaz advokátky žalobce se podává, že u žalobce byla změněna diagnóza z lehké mentální retardace na středně těžkou na základě psychologického vyšetření.
33. Soud zjistil z elektronické odpovědi prim. MUDr. R. D. ze dne 6. 4. 2023 advokátce žalobce, že žalobce byl během hospitalizace veden pod diagnózou pervazivní porucha – autismus a lehká mentální retardace, která byla stanovena pouze na základě klinického stavu a nikoli podrobným psychodiagnostickým testováním. Šlo tedy o diagnózu pracovní, která neměla vliv na léčbu žalobce během hospitalizace. S touto diagnózou chtěli žalobce i propouštět. Krátce před ukončením hospitalizace byly ošetřujícímu lékaři MUDr. V. K. dodány odborné zprávy z předchozích psychiatrických vyšetření, zejména zprávy psychiatricky MUDr. L. ze dne 20. 5. 2022 a zpráva z psychologického vyšetření Mgr. K. H. ze dne 3. 6. 2022. Na základě těchto zpráv MUDr. V. K. změnil diagnózu lehké mentální retardace na diagnózu retardace středně těžké. Prim. MUDr. D. neměl dle svého vyjádření možnost tuto propouštěcí zprávu podepsat, je však podepsána MUDr. V. K. Prim. MUDr. D. jako primář oddělení potvrdil její pravost a to, že zpráva nebyla účelově upravená třetí osobou a jako primář III. primariátu Psychiatrické léčebny Šternberk souhlasil s předdiagnostikováním žalobce MUDr. V. K. na základě doložených objektivních anamnestických dat.
34. Soud ze správního spisu ve věci sp. zn. 72 Ad 23/2022 zjistil z posudku OSSZ Olomouc ze dne 12. 7. 2021, že od 17. 3. 2021 byl žalobce posouzen ve III. stupni závislosti (těžká závislost), protože nezvládal šest ZŽP (orientaci, komunikaci, oblékání a obouvání, výkon fyziologické potřeby, péči o zdraví a osobní aktivity). Posudkový lékař odůvodnil odlišné posouzení oproti posudku posudkové komise ze dne 2. 2. 2021 technickou závadou. Posudková komise vycházela ze zprávy psycholožky Mgr. H. v kopii, kde chyběl kvůli posunu papíru řádek s uvedeným údajem $cIQ=42$. Posudkový lékař dále uvedl, že hodnota IQ je orientační a že podle zprávy psycholožky se středně těžká mentální retardace u žalobce řeší od roku 2017 z různých úhlů pohledu, ale „poplatným lehké mentální retardaci a komorbiditám“. Posudkový lékař považoval za seriózní úspěch, že se psycholožce podařilo „vyadministrovat škálu“ pro přiznání středně těžké mentální retardace s $cIQ=42$, protože to se mnohým psychologům vůbec nepodaří. U žalobce byla v řeči vývojová dysfázie a rozmluvil se až kolem čtvrtého roku. Dokáže zopakovat věty po ostatních, ale jen asi 20–30 slov, kterým opravdu rozumí. Toto je ale těžký deficit pojmové paměti. S tím souvisí deficit konstruktivní paměti. I posudkový lékař musí nahlédnout do publikace psychiatrie, když narazí na rozpory. V přehledu vývoje řeči je uvedeno, že normální dítě ve věku 12–18 měsíců užívá asi 20 slov a 150 slovům rozumí. Ve věku 18–24 měsíců používá krátké věty o dvou slovech a reaguje na jednoduché větné celky. Ve věku 24–36 měsíců slovník rozšiřuje na 270 slov a asi na tisíc slov ve třech letech. To ale u žalobce není a trvá těžký deficit pojmové paměti a s tím souvisí konstruktivní paměť. Posudkový lékař oproti posudkové komisi uznal ještě nezvládání oblékání, protože se žalobce dle vyjádření psychologa sám neobleče, ani nevysvěle. Podle ředitelky ZŠ Uničov Mgr. K. K. ze dne 22. 10. 2020 žalobce není schopen sám vyhodnotit, jaké oblečení si má obléct, když venku prší nebo je zima. S pomocí si oblékne cvičební úbor, zapne bundu, ale boty nezaváže. Doporučení používat suché zipy není schopen při pojmovém deficitu vůbec pochopit. Posudek uznal nezvládání ZŽP výkon fyziologické potřeby, protože žalobce si podle psychologa sám zajde na WC, nevytře se pořádně, má časté opruzeniny, ekzémy, snaží se umýt sám, ale matka mu musí opakovaně pomáhat. Bez pomoci se pořádně neumyje a vylil by celý prostředek na umývání při jednom použití.

Sám se po umytí neosuší, vyžaduje dopomoc matky. Podle ředitelky ZŠ dokáže vyjádřit potřebu jít na toaletu, kde potřebuje asistenci a kontrolu. Kdyby mu poskytoval pomoc asistent pedagoga, bude ho odhánět stereotypem „nech mě být“ tak jako ve třídě. Posudek neuznal zvládání ZŽP péče o zdraví. Posudková komise uvedla, že žalobce nebere žádné léky, což není aktuálně pravda, protože žalobce má od psychiatra předepsaný Medorisper, ale neurolog doporučuje zkusit Neuraxbionic. Podle ředitelky školy převládá v celkovém projevu výrazná autistická symptomatika. Posuzujeme-li komplexně všechny psychiatrické komorbidity, tj. středně těžkou mentální retardaci s cIQ=42, nízkofunkční autismus, ADHD, afektivní až panickou poruchu v chování, tak jejich funkční využití v realitě odpovídá střednímu pásmu mentální retardace. Podle psychologa se při nízkofunkčním autismu nedá předpokládat skokový vývoj dovedností. Navíc by tomu bránil těžký deficit pojmové paměti a s tím související deficit konstruktivní paměti. Jde o těžkou závislost (III. stupeň). Prognosis non bona.

35. V předcházející věci sp. zn. 72 Ad 20/2021 soud zjistil z rozhodnutí úřadu práce ze dne 5. 11. 2021, že žalobci byl přiznán průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „ZTP/P“ od 1. 9. 2021 do 28. 11. 2022.
36. V předcházející věci sp. zn. 72 Ad 20/2021 soud zjistil ze zprávy psychiatricky MUDr. L. ze dne 5. 10. 2021, že podle psychologického vyšetření Mgr. H. ze dne 12. 11. 2020 aktuální výkon spadá do pásma středně těžké mentální retardace, profil intelektu nevyrovnaný, verbální myšlení je výrazně oslabeno, spadá do pásma středně těžké mentální retardace. Abstraktní myšlení a krátkodobá paměť je na úrovni lehké mentální retardace. Zpráva byla uzavřena jako zjištění dětského autismu, středně těžké mentální retardace, porucha aktivity a pozornosti, porucha chování a sebepoškozování. Lékařka předepsala Medorisper a uvedla, že žalobce potřebuje intenzivní celodenní pomoc při všech aktivitách a výrazné postižení je trvalého rázu.
37. V předcházející věci sp. zn. 72 Ad 20/2021 soud zjistil z rozhodnutí úřadu práce ze dne 5. 8. 2021, že úřad práce žalobci zvýšil příspěvek na péči z 3 300 Kč na 13 900 Kč měsíčně do března 2021.
38. V předcházející věci sp. zn. 72 Ad 20/2021 soud zjistil z posudku OSSZ Olomouc ze dne 7. 8. 2020, že u žalobce šlo od 1. 1. 2020 do 28. 11. 2020 (dosažení 18 let věku) o lehkou závislost (I. stupeň). Žalobce nezvládal tři ZŽP (orientace, komunikace, osobní aktivity). Předcházející posudek OSSZ Olomouc ze dne 6. 2. 2020 byl posudkově nadhodnocen. Posudkový lékař vycházel z psychiatrického vyšetření ze dne 27. 11. 2019, o kterém nebyly pochybnosti a kde se jednalo o deficit intelektu v rovině středně těžké mentální retardace. S nově doloženou dokumentací toto vyšetření nekoreluje a jeví se jako nadhodnocené.
39. V posuzované i předcházející věci sp. zn. 72 Ad 20/2021 soud zjistil z posudku OSSZ Olomouc ze dne 6. 2. 2020, že žalobce nezvládá šest ZŽP (orientace, komunikace, stravování, oblékání, obouvání, tělesná hygiena a osobní aktivity). Jde u něj o dětský autismus, středně těžkou mentální retardaci, ADHD syndrom, afektivní poruchu chování až panického rázu. Žalobce není orientovaný, nekomunikuje smysluplně, nezvládá se sám najíst, obléct, obout, nezvládá běžnou hygienu a zapojení do sociálních aktivit. Nezvládne v přijatelném standardu ani s běžnými facilitátory ZŽP, jejich nezvládání bylo uznáno. U žalobce jde o těžkou závislost (III. stupeň).

40. V posuzované i v předcházející věci sp. zn. 72 Ad 20/2021 soud zjistil ze zprávy psychiatricky MUDr. L. ze dne 27. 11. 2019, že intelektový deficit u žalobce je v pásmu středně těžké mentální retardace. O středně těžkou mentální retardaci, významnou poruchou chování, poruchou pozornosti a aktivity šlo již podle vyšetření psychologky MUDr. V. ze dne 13. 4. 2018. Žalobce je např. schopen někoho shodit ze schodů, vběhnout pod auto, jde po silnici a má zacpané uši. Pokud se na něj vyvíjí nátlak a křičí se na něj, je agresivní, i u jídla. Matka mu s velkými problémy stříhá nehty a vlasy. Podle reklam chce léky, i když je nepotřebuje. Nechápe, proč má ležet v posteli, když je nemocný. Nepochopí pravidla hry. Vyžaduje rituály.
41. V předcházející věci sp. zn. 72 Ad 20/2021 soud zjistil ze zprávy psychologky Fakultní nemocnice Olomouc Mgr. H. ze dne 12. 11. 2020, že u žalobce jde o středně těžkou mentální retardaci. U žalobce zcela chybí funkční využití dovedností v realitě a celkový kognitivní potenciál žalobce je v úrovni středně těžké mentální retardace. Podle zprávy Speciálního pedagogického centra z června 2017 výkon v testu kognitivních schopností v názorové oblasti byl na hranici pásma lehké a středně těžké mentální retardace. Výkon v oblasti verbální nebylo možné hodnotit. Funkční využití se pohybovalo v pásmu středně těžké mentální retardace. Podle psychologického vyšetření MUDr. V., Ph.D., z dubna 2018 výsledky psychologického vyšetření naplnily diagnostická kritéria dětského autismu s výraznými poruchami vývoje rozumových schopností a adaptivního fungování, které odpovídají pásmu středně těžké mentální retardace. Psycholožka po testování S-B IV popsala jednotlivá vyšetření a jejich výsledky a uzavřela, že u žalobce jde o středně těžkou mentální retardaci, dětský autismus a poruchu aktivity a pozornosti. Jde o výrazné celoživotní postižení. Žalobce je nesamostatný až nevyzpytatelný. Jeho adaptační, sociální, orientační, řečové a sebeobslužné dovednosti neodpovídají věku. Adaptabilita je výrazně narušena. Žalobce funguje na principu přímé nápodoby. Má nízkofunkční autismus, nepředpokládá se skokový vývoj dovedností.
42. V předcházející věci sp. zn. 72 Ad 20/2021 soud zjistil ze zprávy Základní školy Uničov ze dne 22. 11. 2021, že žalobce je zařazen ve třídě speciální školy s podpůrnými opatřeními 4. stupně s maximálním počtem žáků 4–6 se speciálním pedagogem a dvěma asistenty pedagoga. Žalobce má diagnostikovan autismus a středně těžkou mentální retardaci, afektivní až panickou poruchu, poruchu nervosvalové koordinace. Žalobce nerozumí tomu, co čte. Výrazně je omezeno porozumění slovům, pokynům. Příklady s přechodem přes desítku nezvládá. Má afektivní chování. Klidně si obuje boty jiné velikosti a bude v nich běžet, i když mu to způsobí zdravotní problémy. Vezme si zimní oblečení v létě a setrvá v něm, i když může dojít k přehřátí a dehydrataci. Úkoly sám nezvládne, potřebuje pomoc pedagoga i při sebeobsluze a reakcích na každodenní situace. Řeč je nefunkční, opakuje, co slyší, nechápe logické souvislosti, nevyjádří se. Pouští stále dokola části písničky či videa. Stav žalobce se zhoršil od září 2021, začal být agresivní i sám k sobě. Zákonní zástupci mají velký zájem o spolupráci se školou, domácí příprava pod jejich vedením je dokonalá, jednání s rodiči bezproblémová, na výzvy školy reagují okamžitě.
43. Soud zjistil ze zprávy z psychologického vyšetření Fakultní nemocnice Olomouc, oddělení klinické psychologie, Mgr. H. ze dne 3. 6. 2022, že u žalobce zjistila aktuální výkon na hranici středně těžké mentální retardace a těžké mentální retardace $cIQ = 35$. Tento důkazní prostředek se netýká rozhodného období, proto je v řízení o nároku za léta 2017–2019 nepoužitelný.

44. Soud zjistil ze zprávy psychiatricky MUDr. L. ze dne 6. 10. 2020, že se týká aktuálního období ke dni vydání zprávy, proto je nezpůsobilá prokázat skutkový stav v rozhodném období.
45. Záznam ze sociálního šetření ze dne 17. 12. 2019 poskytuje základní zjištění o soběstačnosti žalobce, nikoli posudková či medicínská zjištění, navíc pro období, které se týká rozhodného období jen za několik dnů, proto je jeho důkazní hodnota velmi nízká. Jeho užití či odmítnutí jako důkazu závisí na úvaze správního orgánu.
46. Naopak, záznam ze sociálního šetření ze dne 6. 12. 2016 je plnohodnotným podkladem rozhodnutí a důkazním prostředkem, ze kterého správní orgány musí vycházet. Soud z něj zjistil, že žalobce zvládá chůzi, je schopen stát i sedět bez opory. Do ruky uchopí předměty denní potřeby, které zvládá i přenést. Zrak i sluch má v pořádku. Ve svém přirozeném prostředí se orientuje, ven sám nechodí, nevychází ani na zahradu. Základní situace poznává, ale jen ty, které má naučené. Co z rozhovoru nepochopí, je potřeba mu ukázat. Dle slov matky nikdy neví, jak se žalobce zachová. Žalobce nemá pud sebezáchovy, nerozpozná nebezpečí. Záznam dále uvedl ke sporným ZZP následující. Ke stravování: Zařizuje matka, žalobce je schopen vzít si oblíbené potraviny, namazat rohlík nebo chleba nezvládá. Při jídle je nutný dohled, žalobce nerozpozná míru nasycení, jedl by neustále. Obědy mívá nachystány, s příbory zacházet umí, s krájením masa ovšem potřebuje pomoc. Ve škole obědvá s pomocí asistentky. K oblékání a obouvání: Žalobce si sám oblečení nevybere, matka mu ho musí nachystat. Žalobce nerozpozná, které oblečení je na doma a které na ven. Pokud má oblečení nachystáno, tak se obleče, vrstvení zvládá, ale je nutný dohled nad dokončením a poupravením. K hygieně: Určité úkony má žalobce naučené, nezná ovšem míru v používání zubní pasty a šampónu. Žalobce má sklony k sebepoškozování (při příliš dlouhém čištění zubů si přivodí poranění). Při koupání je potřeba dohled a pomoc třetí osoby. Všechny fyziologické potřeby a následnou hygienu zvládá sám, pouze nerozpozná míru spotřeby toaletního papíru. Léky žalobce v současné době neužívá.
47. Soud zjistil ze zprávy ředitelky Základní školy Uničov Mgr. M. K. K. ze dne 22. 10. 2022, že zpráva se týká aktuálního období ke dni vydání zprávy a není využitelná jako důkaz pro rozhodné období 2017-2019.
48. Soud zjistil ze zprávy dětského neurologa ze dne 16. 10. 2020, že zpráva se týká aktuálního období ke dni vydání zprávy a není využitelná jako důkaz pro rozhodné období 2017-2019.
49. Soud zjistil ze zprávy z psychologického vyšetření Fakultní nemocnice Olomouc, oddělení klinické psychologie, Mgr. H. ze dne 12. 11. 2020, že zpráva se závěrem o středně těžké mentální retardaci se týká období ke dni vydání zprávy, a proto je jako celek nepoužitelná jako podklad rozhodnutí o příspěvku na péči za roky 2017-2019. Správní orgán z ní nejvýše může zjistit existenci dalších důkazů z rozhodného období, a to Zprávy speciálního pedagogického centra z června 2017 a psychologického vyšetření PhDr. V., Ph.D., z dubna 2018, které je však jako důkaz třeba provést v původní podobě, a to na základě úvahy správního orgánu (resp. posudkového lékaře) o potřebnosti důkazu.
50. Soud zjistil ze zprávy z psychologického vyšetření Fakultní nemocnice Olomouc, kliniky psychiatrie, PhDr. H. V., Ph.D., ze dne 13. 4. 2018 že žalobce byl dispenzarizovaný v pedopsychiatrické ambulanci Psychiatrické kliniky Fakultní nemocnice Olomouc pro pervazivní vývojovou poruchu (dětský autismus) a středně těžkou mentální retardaci s hyperkinetickým syndromem. Výsledky psychologického vyšetření naplňují diagnostická

kritéria dětského autismu s výraznými poruchami vývoje rozumových schopností a adaptivního fungování, které aktuálně odpovídají pásmu středně těžké mentální retardace. Protože jde o nález z rozhodného období, je tento důkaz třeba zahrnout do podkladů rozhodnutí o příspěvku na péči za období 2017-2019.

51. Soud zjistil ze zprávy Školského poradenského zařízení – pedagogicko psychologické poradny a Speciálně pedagogického centra Olomouckého kraje ze dne 5. 6. 2017, že žalobce byl v minulosti veden ve speciálně pedagogickém centru při Střední a základní škole prof. Zdeňka Matějčka Olomouc. Žalobce byl v říjnu 2009 komplexně vyšetřen a byl u něj zjištěn dětský autismus. Obtíže se projevíly před třetím rokem věku žalobce. Orientačně byla stanovena u žalobce lehká mentální retardace. V únoru 2010 pedopsychiatr MUDr. H. stanovila u žalobce dětský autismus. V říjnu 2010 neuroložka MUDr. F. stanovila opožděný vývoj řeči. V únoru 2011 byl žalobce vyšetřen na ORL a byla u něj diagnostikována specifická porucha artikulace řeči. V září 2011 byl žalobce v Mateřské škole Stará Ves vzděláván formou individuální integrace s využitím IVP a podporou asistenta pedagoga. V prosinci 2011 byl žalobce vyšetřen kontrolně ve Speciálním pedagogickém centru a bylo zjištěno přetrvávání dětského autismu a typ sociálního chování – pasivní. Aktuálně bylo stanoveno pásmo lehké mentální retardace. Byla přítomna porucha pozornosti a hyperaktivita. V říjnu 2016 byl žalobce vyšetřen ve Speciálně pedagogickém centru v Moravskoslezském kraji a bylo zjištěno, že jde o aktuálně nevyrovnané kognitivní a intelektové výkony chlapce, echolálie. Neverbální výkonnost je pásma lehkého mentálního postižení. Povinnou školní docházku žalobce plnil v Mateřské škole a základní škole Stará Ves formou individuální integrace s podporou asistenta pedagoga. Závěr vyšetření 5. 6. 2017 zněl: dětský autismus, aktuální výkon v testu kognitivních schopností se pohybuje v pásmu středně těžké mentální retardace. Dominuje výrazná autistická symptomatika. Kognitivní schopnosti žalobce jsou nerovnoměrně rozloženy. Funkční využití se pohybuje v pásmu středně těžké mentální retardace. Jde o žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. Protože se zpráva týkala rozhodného období, je způsobilá být podkladem rozhodnutí o příspěvku na péči v období 2017-2019.
52. Soud zjistil ze zprávy Školského poradenského zařízení – základní školy, Ostrava Zábřeh – speciálně pedagogického centra ze dne 31. 10. 2016, že intelektový výkon žalobce je aktuálně nevyrovnaný. Výkony ve verbálních složkách jsou výrazně oslabeny a jsou přítomny velké potíže s porozuměním zadání nad rámec poruchy autistického spektra. Řeč je převážně jednoslovná a ztížená častými slovními echoláliemi. Neverbální výkonnost se nachází v pásmu lehkého mentálního postižení. Žalobce potřeboval individuální přístup a vypracování individuálního vzdělávacího plánu. Protože jde o důkaz pro rozhodné období, zpráva je způsobilá být podkladem rozhodnutí o příspěvku na péči v období let 2017-2019.
53. Soud zjistil ze zprávy Školského poradenského zařízení – pedagogicko – psychologické poradny a Speciálně pedagogického centra Olomouckého kraje ze dne 5. 1. 2021, že se vztahuje k aktuálnímu období, a proto není využitelná jako podklad rozhodnutí o příspěvku na péči v období let 2017-2019 v plném rozsahu, ledaže by byla podkladem v části, kdy cituje vyšetření a zprávy z let 2016-2019, které je však třeba provést jako důkazy v originální podobě, pokud tuto potřebu správní orgán shledá.
54. Soud zjistil ze zprávy Střední školy, základní školy a mateřské školy pro sluchově postižené Olomouc ze dne 10. 3. 2023, že popisuje aktuální stav v roce 2023, tj. po vydání

napadeného rozhodnutí a k rozhodnému období 2017-2019 se nevztahuje, proto je jako důkaz pro toto období nevyužitelná.

55. Soud zjistil z propouštěcí zprávy Psychiatrické léčebny Šternberk ze dne 5. 8. 2022, že u žalobce se jednalo o pervazivní vývojovou poruchu – autismus a středně těžkou mentální retardaci. Žalobce byl přijat cestou rychlé záchranné služby k hospitalizaci pro projevy agrese vůči předmětům a brachiální agrese vůči rodinným příslušníkům. U žalobce byl podán návrh na omezení svéprávnosti. Vstup do léčebny byl v detenci. Po aplikaci medikace byl žalobce zklidněn a zpočátku umístěn v observační místnosti. Ve zprávě je popsána medikace, postupné zklidnění pacienta a zhoršení spolupráce, ukončení izolace a kompenzace stavu. Žalobce byl po domluvě s rodiči předán ve zlepšeném stavu do ambulantní péče. Soud konstatuje, že v propouštěcí zprávě je popisován aktuální stav, není popsána rodinná anamnéza a zdravotní stav v minulosti. Proto je tento důkaz pro rozhodné období sám o sobě bez dalšího dokazování nepoužitelný. Je třeba úvahy správního orgánu o tom, zda propouštěcí zpráva čerpá z lékařských a psychologických nálezů, které jsou významné pro posuzované období a jestli je již správní orgán posoudil anebo je třeba je obstatat a provést jako důkazy, nezjistil-li správní orgán skutkový stav dostatečně z dostupných důkazních prostředků.
56. Na základě návrhu žalovaného soud provedl důkaz přečtením doplňujícího posudku posudkové komise v Ostravě ze dne 16. 3. 2023 a protokolem o jednání této komise ve věci průkazu osoby se zdravotním postižením. Posudek dospěl k závěru, že u žalobce se jednalo od 12. 10. 2020 do 28. 12. 2022 o lehkou mentální retardaci. Posudková komise svůj závěr vyvodila z propouštěcí zprávy Psychiatrické léčebny Šternberk ze dne 5. 8. 2022, kterou si vyžádala přímo z této léčebny. Posudek se netýká rozhodného období, proto není využitelný jako důkaz pro přezkoumávané řízení. Navíc posudková komise svůj závěr přehodnotila v doplňujícím posudku ze dne 20. 4. 2023.
57. Soud dále provedl důkaz navržený žalovaným, a to posudkem posudkové komise v Ostravě ze dne 27. 1. 2023 ve věci průkazu osoby se zdravotním postižením, podle kterého žalobce byl od 12. 10. 2020 do 28. 11. 2022 osobou s lehkou mentální retardací. Posudek se netýká rozhodného období, proto není využitelný jako důkaz pro přezkoumávané řízení. Navíc posudková komise svůj závěr přehodnotila v doplňujícím posudku ze dne 20. 4. 2023.
58. Soud zjistil ze zprávy z kontrolního psychiatrického vyšetření AGE Centrum s. r. o. ze dne 26. 7. 2023, že u žalobce jde o středně těžkou mentální retardaci, jeho stav se zhoršil, i bratr je autista a nevycházejí spolu; žalobce je dezorientovaný časem, místem a situací; žalobce je v internátní škole pro sluchově postižené v Olomouci a přes víkend u rodičů. Pokud bude agrese pokračovat, bude nutná hospitalizace. Protože se zpráva týká aktuálního období, není jako důkaz využitelná pro přezkoumávané správní řízení. Nemá vztah k předmětu řízení.
59. Z provedeného dokazování vyplynulo, že mezi důkazy jsou podstatné rozpory. Středně těžkou mentální retardaci zmiňují pro období 2017-2019 zpráva psycholožky PhDr. V. ze dne 13. 4. 2018, zpráva psychiatricky MUDr. L. ze dne 27. 11. 2019 a zpráva Speciálního pedagogického centra z června 2017 (jak zdůrazňuje posudek OSSZ Olomouc ze dne 12. 7. 2021, že středně těžká mentální retardace se řeší už od roku 2017). Žalovaný v napadeném rozhodnutí středně těžkou mentální retardaci popírá a poukazuje pouze na část podkladů

rozhodnutí. Závěry o prvním stupni závislosti žalobce od března 2017 nejsou v kontextu vyjmenovaných důkazů přesvědčivé.

60. Soud dospěl k závěru, že žalovaný z podkladů rozhodnutí nevyvodil skutkové a právní závěry v souladu se zákonem o sociálních službách a se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, a řádně se s podklady rozhodnutí a rozpory mezi nimi nevypořádal.
61. Není úkolem soudu, aby podklady rozhodnutí hodnotil jako první (srov. rozsudek NSS č. j. 10 Afs 352/2019-26, bod 26, o hodnocení znaleckého posudku). Nahrazoval by tím nepřipustně činnost správních orgánů a vzal by tím žalobci jednu instanci pro jeho aktivitu a obranu v řízení.
62. Soud se vzhledem k procesní situaci nezabýval ostatními žalobními námitkami a navrhanými důkazy, které žalobce může uplatnit v dalším správním řízení.
63. Z výše uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil pro vady řízení a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení ve smyslu § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. V dalším řízení je žalovaný shora podaným právním výkladem podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán. Protože soud zrušil rozhodnutí správního orgánu ve věci, v níž sám prováděl dokazování, zahrne správní orgán v dalším řízení tyto důkazy mezi podklady pro nové rozhodnutí (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
64. Žalovaný, který neměl v řízení úspěch, nemá ze zákona právo na náhradu nákladů řízení o žalobě. Žalobce měl naopak ve věci plný úspěch, proto mu soud přiznal náhradu nákladů řízení proti žalovanému (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).
65. V řízení o žalobě byl žalobce zastoupený advokátkou. Advokátka učinila ve věci pět úkonů právní služby, kterými byly převzetí a příprava zastoupení na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb, účast u jednání soudu dne 15. 11. 2023 a písemná podání soudu ve věci samé, tj. podání žaloby a tři relevantních vyjádření ze dnů 31. 3. 2023, 6. 4. 2023 a 5. 6. 2023 s důkazy pro soudní jednání, které obsahovaly relevantní skutková zjištění [§ 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Odměnu za podání ze dne 21. 12. 2022 (repliku) soud neuznal jako účelný úkon, nevyžadoval ho a tento úkon právní služby neměl význam pro rozhodnutí soudu. Za provedené účelné úkony právní služby náleží advokátovi mimosmluvní odměna ve výši 1 000 Kč [§ 9 odst. 2 ve spojení s § 7 bodem 3 advokátního tarifu], která se zvyšuje o paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Za úkony právní služby advokátce náleží 6 500 Kč. Náhrada za promeškaný čas činí 200 Kč za dvě půlhodiny podle § 14 odst. 3 AT (podle mapy.cz je čas jízdy ze sídla advokátky k soudu 26 minut). K nákladům řízení ve výši 6 700 Kč náleží dále cestovné. Podle serveru mapy.cz je vzdálenost ze sídla advokátky do sídla soudu 26 km, výše cestovného je 369 Kč (dvakrát 26 km jízdy, tj. celkem 52 km; spotřeba dle technického průkazu je 5,5 l/100 km; 5,5 krát 34,40 za 1 l motorové nafty dle vyhlášky č. 467/2022 Sb. ve znění vyhlášky č. 191/2023 Sb. děleno 100 = 1,89 Kč + 5,20 Kč sazba základní náhrady za 1 km jízdy dle stejné vyhlášky = 7,10 Kč x 52 km = 369 Kč). Vzhledem k tomu, že advokátka žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, náleží k nákladům řízení podle § 57 odst. 2 s. ř. s. ve výši 7 069 Kč částka, která odpovídá sazbě daně 21 % a která činí 1 485 Kč. Celková částka nákladů řízení činí částku 8 554 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 15. listopadu 2023

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně